

© Avrupa Konseyi/Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, 2012. Bu çeviri, Avrupa Konseyi'nin insan haklarına destek Fonu'nun desteğiyle hazırlanmıştır (www.coe.int/humanrightstrustfund). Mahkeme'yi bağlamamaktadır. Daha fazla bilgi için, bu belgenin sonunda bulunan yazarın telif hakkı ile ilgili kısmı okuyabilirsiniz.

© Council of Europe/European Court of Human Rights, 2012. This translation was commissioned with the support of the Human Rights Trust Fund of the Council of Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). It does not bind the Court. For further information see the full copyright at the end of this document.

© Conseil de l'Europe/Cour européenne des droits de l'homme, 2012. La présente traduction a été effectuée avec le soutien du Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme du Conseil de l'Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). Elle ne lie pas la Cour. Pour plus de renseignements veuillez lire l'indication de copyright/droits d'auteur à la fin du présent document.

Anheuser–Busch Inc./Portekiz [BD] – 73049/01

1 no'lu Protokol'ün 1. maddesi

1 no'lu Protokol'ün 1. maddesinin 1. fıkrası

Mülkiyete saygı

Mülkiyet

Bir ticari marka kaydının silinmesi: *1 no'lu Protokol'ün 1. maddesi uygulanabilir; ihlal yok*

Olaylar: Başvurucu şirket “Budweiser” ismi ile ticarileştirilmiş bira üretmektedir. 1981’de Portekiz Sınâî Mülkiyet Hakları Ulusal Enstitüsü’den (INPI) Budweiser ticari markasının sınâî mülkiyet siciline tescil edilmesi talebinde bulunmuştur. 31 Ekim 1958 tarihli Menşe Adlarının Korunması ve Uluslararası Tescili için Lizbon Anlaşması’na dayanarak, 1968’de “Budweiser Bier” menşe adını kendi adına tescil ettirmiş olan bir çek şirketi, bu talebe itiraz etmiştir. 1995’te başvurucu şirketin talebi üzerine, bir Portekiz mahkemesi, söz konusu tescilin konusunun Lizbon Anlaşması’ndan yararlanmak için gerekli şartları karşılamadığından dolayı, bu tescilin iptaline karar vermiştir. Bu karar üzerine INPI söz konusu markayı başvurucu şirket adına tescil etmiştir. Çek şirketi, menşe adlarının korunması ile ilgili Portekiz ve Çekoslovakya arasında imzalanan ikili bir anlaşmanın hükümlerine dayanarak, bu karara asliye hukuk mahkemesi önünde itiraz etmiştir. Mahkeme bu itirazı reddetmiş, ancak sonradan istinaf mahkemesi, başvurucu şirket adına yapılan tescilin geçerli olmadığına karar vererek asliye hukuk mahkemesinin kararını bozmuştur. Yüksek Mahkeme başvurucu şirketin temyiz talebini çek şirketin kullandığı menşe adının ikili Anlaşma’nın korumasından yararlandığı ve dolayısıyla başvurucu şirket markasının tescilinin iptalinin gerektiği gerekçesiyle reddetmiştir. Başvurucu şirket, Avrupa İnsan Hakları Mahkeme’si önünde, tescil talebinde bulunmasından sonra yürürlüğe girmiş olan ikili bir anlaşmanın uygulanması nedeniyle, markasından mahrum bırakıldığı şikâyetinde bulunmuştur.

Hukuk: 1 no'lu Protokol'ün 1. maddesi – Fikri haklar bu maddenin korumasından yararlanırlar. Daire’nin aksine, Büyük Daire, ticari bir markanın tescili talebinin, bu talepten malvarlığına ilişkin kazançlar doğması nedeniyle, 1 no'lu Protokol'ün 1. maddesinin uygulama alanına girdiğini düşünmektedir. Şüphesiz, söz konusu tescil üçüncü kişilerin meşru haklarına halel gelmemesi durumunda kesinleşebileceğinden dolayı, tescil talebine bağlı haklar bu anlamda şartlı haklardır. Ancak, böyle bir başvuru sahibi, başvurusunu yaptığı anda, konuyla ilgili gerekli maddi ve usul şartları karşıladığı ölçüde bu başvurusunun yürürlükteki yasalar çerçevesinde inceleneceğini umabilir. Bu durumda, başvurucu şirket Portekiz

hukukunda tanınmış bir kısım mülki haklara – bazı şartlar altında bu hakların kaybı mümkün olsa da – sahipti: 1 no’lu Protokol’ün 1. maddesi uygulanabilir.

İkili bir anlaşmanın yürürlük tarihinden önce yapılmış bir tescil talebine uygulanmasının başvurunun mülkiyetine saygı hakkına bir müdahale teşkil edip etmemesi sorusuna gelince, AİHM başvurunun temel olarak ulusal yargı organlarının ulusal hukuku yorumlama ve uygulama biçimlerinden şikâyet ettiğini not eder. AİHM ulusal hukukun doğru bir şekilde yorumlanması ve uygulanmasının kontrol edilmesi konusunda sınırlı bir yetkiye sahip olduğunu hatırlatır; AİHM milli mahkemelerin yerine geçemez, görevi bu mahkemelerin kararlarının keyfilikten ve açıkça akla aykırılıktan uzak olduklarından emin olmaktır. Bu özellikle, bu olayda olduğu gibi, milli yasaların yorumlanması ile ilgili zor sorular söz konusu olduğunda doğrudur. AİHM bu davanın mülkiyet hakkına geriye etkili uygulanan bir kanundan kaynaklı yapılan müdahaleler ile ilgili davalardan farklı olduğunu tespit eder. Şöyle ki, bu davada kanunun geriye etkili uygulanıp uygulanmadığı sorusu bile ihtilâflı iken, diğer davalarda, geriye etkili uygulamanın varlığı konusunda her hangi bir ihtilâf olmadığı gibi bilinçli bir geriye uygulama söz konusuydu. İlgili ikili antlaşmanın yürürlüğe girdiği tarihte sadece Çek şirketi adına tescil edilmiş menşe adları yürürlükteydi. Bu adların tescillerinin sonradan iptal edildiği doğrudur ancak, AİHM böyle bir iptalin söz konusu marka ile ilgili mülkiyet hakkının gelişimi üzerindeki olası hukuki sonuçlarını incelemek durumunda değildir. Keyfilik ve açıkça akla aykırılığın yokluğu karşısında, AİHM Yüksek Mahkeme’nin ne bu konuda vardığı sonuçları ne de ikili anlaşma konusunda ki yorumunu tartışma konusu yapmak durumunda değildir. İki tarafın ihtilâflı adın kullanılması ile ilgili birbirine zıt iddiaları karşısında, Yüksek Mahkeme kararını ilgili tarafları dinledikten sonra ve davanın çözümü için yeterli ve uygun olduğunu düşündüğü unsurları temel alarak vermiştir. Dolayısıyla, AİHM, Yüksek Mahkeme’nin ihtilâflı kararının başvurunun mülkiyetine saygı hakkına bir müdahale oluşturmadığı sonucuna varmıştır.

Sonuç: İhlal yok (On beşe karşı iki oyla).

© Avrupa Konseyi/Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, 2012.

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi’nin resmi dilleri Fransızca ve İngilizce’dir. Bu çeviri, Avrupa Konseyi’nin insan haklarına destek Fonu’nun desteğiyle hazırlanmıştır (www.coe.int/humanrightstrustfund). Mahkeme’yi bağlamamaktadır ve Mahkeme, kalitesi konusunda herhangi bir sorumluluk kabul etmemektedir. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi içtihatlarının veritabanı olan HUDOC üzerinden (<http://hudoc.echr.coe.int>) veya HUDOC’un bildirdiği başka veritabanları üzerinden yüklenebilir. Davanın isminin tamamen yazılması, yukarıdaki telif hakkıyla ilgili ifadelerin kullanılması ve insan haklarına destek Fonu’na referans yapılması şartıyla ticari olmayan amaçlarla kullanılabilir. Bu çevirinin tamamını veya bir kısmını ticari amaçlarla kullanmak isteyen herkesin, bu durumu belirtilen adrese bildirmesi rica olunur: publishing@echr.coe.int.

© Council of Europe/European Court of Human Rights, 2012.

The official languages of the European Court of Human Rights are English and French. This translation was commissioned with the support of the Human Rights Trust Fund of the Council of Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). It does not bind the Court, nor does the Court take any responsibility for the quality thereof. It may be downloaded from the HUDOC case-law database of the European Court of Human Rights (<http://hudoc.echr.coe.int>) or from any other database with which the Court has shared it. It may be reproduced for non-commercial purposes on condition that the full title of the case is cited, together with the above copyright indication and reference to the Human Rights Trust Fund. If it is intended to use any part of this translation for commercial purposes, please contact publishing@echr.coe.int.

© Conseil de l’Europe/Cour européenne des droits de l’homme, 2012.

Les langues officielles de la Cour européenne des droits de l’homme sont le français et l’anglais. La présente traduction a été effectuée avec le soutien du Fonds fiduciaire pour les droits de l’homme du Conseil de l’Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). Elle ne lie pas la Cour, et celle-ci décline toute responsabilité quant à sa qualité. Elle peut être téléchargée à partir de HUDOC, la base de jurisprudence de la Cour européenne des droits de l’homme (<http://hudoc.echr.coe.int>), ou toute autre base de données à laquelle HUDOC l’a communiquée. Elle peut être reproduite à des fins non commerciales, sous réserve que le titre de l’affaire soit cité en entier et s’accompagne de l’indication de copyright ci-dessus ainsi que de la référence au Fonds fiduciaire pour les droits de l’homme. Toute personne souhaitant se servir de tout ou partie de la présente traduction à des fins commerciales est invitée à le signaler à l’adresse suivante: publishing@echr.coe.int.